

Warszawa, 03 lipca 2019 r.

WA.5183.28.14.2019.JG

**Zarząd Powiatu Grodziskiego
ul. Kościuszki 30
05-825 Grodzisk Mazowiecki**

Działając na podstawie na podstawie art. 6 ust.1 pkt 1 i 3, art. 89 pkt 2, art. 91 ust.4, pkt. 4 i art. 7 pkt 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r., poz. 2067, ze zm.), art. 11d ust. 1 pkt. 8 lit. f) ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1474), art. 21 §1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks Postępowania Administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096, ze zm.) – odpowiadając na wniosek Pana Macieja Białoszewskiego, reprezentującego firmę DROMACC Maciej Białoszewski, ul. Goworowska 31a/5, 07-410 Ostrołęka, działającego w imieniu i na rzecz inwestora – Zarządu Powiatu Grodziskiego, ul. Kościuszki 30, 05-825 Grodzisk Mazowiecki, z dnia 10.06.2019 r. (*data wpływu: 13.06.2019 r.*), w sprawie wydania opinii odnośnie projektowanej inwestycji drogowej pn.: **„Budowa skrzyżowania drogi powiatowej nr 1508 z drogą gminą 150210 wraz z rozbudową drogi powiatowej nr 1508”** – Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków uprzejmie informuje, że projektowana inwestycja zlokalizowana jest częściowo na obszarze stanowisk archeologicznych o nr.: **AZP 59-62/26** (*relikty osady hutniczej tzw. kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego i okresu wpływów rzymskich oraz osady wczesnośredniowiecznej*), położonego w miejscowości Chrzanów Duży, gm. Grodzisk Mazowiecki oraz **AZP 59-62/43** (*pozostałości osady lub cmentarzyska z wczesnej epoki żelaza, relikty osady hutniczej tzw. kultury przeworskiej z młodszego okresu przedrzymskiego i okresu wpływów rzymskich oraz osady wczesnośredniowiecznej i średniowiecznej*), położonego w miejscowości Chlebnia, gm. Grodzisk Mazowiecki, ujętych w wykazie do gminnej ewidencji zabytków.

W przypadku zabytków archeologicznych wszelkie zmiany w dotychczasowym użytkowaniu terenu oraz związane z nimi działania inwestycyjne, ingerujące w strukturę gruntu (poniżej współczesnej warstwy użytkowej) natrafiając na zabytkowe obiekty niszczą je bezpowrotnie

Zgodnie z treścią art. 31, ust. 1a pkt 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować roboty ziemne lub dokonać zmiany charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co doprowadzić może do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego, jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych zabytków.

Projektowana inwestycja zlokalizowana jest częściowo w skrajnej części zabytku archeologicznego o nr 59-62/43 oraz przebiega przez zabytek archeologiczny o nr AZP 59-62/26.

Po analizie dokumentów zgromadzonych w archiwum WUOZ w Warszawie oraz dokumentów udostępnionych przez wnioskodawcę – mając na uwadze zakres i rodzaj prac ziemnych związanych z realizacją planowanej inwestycji w granicach zbytków archeologicznych - Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków uznał, że dopuszczalne jest, aby **na obszarze zabytku o nr AZP 59-62/26 prace ziemne związane z przedmiotową inwestycją przeprowadzić pod stałym, ścisłym nadzorem archeologicznym z rygorem zmiany nadzoru na archeologiczne badania wykopaliskowe w przypadku odkrycia w nadzorowanych wykopach zabytków, obiektów i/lub nawarstwień archeologicznych;** odnośnie odcinka inwestycji (budowa skrzyżowania) zlokalizowanego w skrajnej części zabytku archeologicznego o nr 59-62/43, tut. Organ – działając w zgodzie z art. 31 ustaw z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2018 r., poz. 2067) - uznał, iż planowana inwestycja nie spowoduje uszczerbku dla substancji zabytkowej i odstąpił od ustaleń konserwatorskich, zwalniając inwestora z obowiązku przeprowadzenia badań archeologicznych związanych z projektowaną budową skrzyżowania na obszarze zabytku archeologicznego o nr AZP 59-62/43.

Dodatkowo Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków informuje, że odcinek projektowanej drogi sąsiaduje bezpośrednio z parkiem podworskim w Chlebni, położonym na dz. ew. nr 54/8, 54/7, 57 wpisanym do rejestru zabytków decyzją Konserwatora Zabytków m. st. Warszawy z 23.09.1980 r., pod nr rej. A-993.

Mając powyższe na uwadze, a także art. 87a ustawy z 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. z 2018 r., poz. 1614) o ochronie przyrody prace ziemne oraz inne prace wykonywane ręcznie, z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, wykonywane w obrębie korzeni, pnia lub korony drzewa lub w obrębie korzeni lub pędów krzewu, przeprowadza się w sposób najmniej szkodzący drzewom lub krzewom, w następujący sposób:

- Wszystkie prace należy wykonywać ręcznie w zasięgu rzutu korony.
- Należy zabezpieczyć pnie drzew za pomocą desek o długości minimum 150 cm, deski powinny być oddzielone od pni np. za pomocą elastycznych rur drenarskich. Deski nie mogą opierać się na nabiegach korzeniowych drzew.
- Odslonięte korzenie należy odcinać pod kątem prostym za pomocą ostrego narzędzia, aby zminimalizować powierzchnię rany.
- Powinno się bezwzględnie zabezpieczyć ścianę wykopu od strony chronionego drzewa osłoną, zapobiegającą stratom wilgoci w otoczeniu końcówek korzeni. W tym celu należy osłonić ścianę wykopu z korzeniami tkaniną jutową, matą słomianą lub geowłókniną.
- Gdy ściana wykopu będzie odslonięta przez kilka dni i dłużej, należy wykonać zabezpieczenie w formie ekranu korzeniowego jako konstrukcji zabezpieczającej tylko na czas trwania robót ziemnych. W późniejszym okresie korzenie będą rozwijały się swobodnie, bez ograniczeń. Do wykonania ekranu korzeniowego stosuje się drewno lub materiały drewnopochodne ulegające biodegradacji.
- Przy prowadzeniu prac nie należy doprowadzać do przesuszenia korzeni. Powinno się powierzchnię ściany wykopu z korzeniami okresowo zraszać wodą.

- Nie należy składować materiałów budowlanych w obrębie strefy korzeniowej.
- Nie wolno przemieszać warstw profilu glebowego przy zasypywaniu wykopu. Wykop należy wypełnić ziemią urodzajną lub specjalistyczną mieszanką, aby stymulować wykształcenie się nowych korzeni.
- Należy wykluczyć możliwość działania w zasięgu koron sprzętem budowlanym, mogącym doprowadzić do uszkodzenia koron.

Ze względu na bezpośrednie sąsiedztwo parku podworskiego w Chlebni wpisanego do rejestru zabytków, Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków zaleca, aby powierzchnię zjazdu z drogi powiatowej na teren ww. parku, zamiast czerwoną betonową kostką, pokryć kamieniem lub kostką betonową barwy szarej o prostokątnym rzucie.

Jednocześnie Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków informuje, iż w przypadku natrafienia w trakcie robót ziemnych na przedmioty, co do których istnieje przypuszczenie, że są zabytkami, należy roboty przerwać i powiadomić o fakcie odkrycia Mazowieckiego Woj. Konserwatora Zabytków (art. 32, art.33 i art. 108 cyt. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Załącznik 1. – odcinek inwestycji z zaznaczoną kolizją z zabytkiem archeologicznym o nr AZP 59-62/26.

Otrzymują:

1. Adresat jw. + zał. 1
przez pełnomocnika:
Maciej Białoszewski
adres korespondencyjny:
DROMACC Maciej Białoszewski
ul. Goworowska 31a/5, 07-410 Ostrołęka
2. a/a WUOZ WA JG + zał. 1

ZASTĘPCA MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW

dr inż. Katarzyna Polubska

